

מנכ"ל בנק הפועלים דב קוטלר: "משמעת תקציבית היא תנאי הכרחי לשמירה על היציבות הכלכלית"

גלובס מארח עשרות מבכירי המשק ואת שר האוצר בצלאל סמוטריץ' באירוע מיוחד • מנכ"ל בנק הפועלים, דב קוטלר: "כל דחייה בפרויקטים של תשתיות, דוגמת המטרו, תעכב את צמיחת המשק בשנים הבאות"

עידן ארץ 05.01.2023 **גלובס**

כמיטב המסורת, שר האוצר בצלאל סמוטריץ' משתתף באירוע מיוחד של גלובס שנערך הערב (ה') עבור בכירי המשק הישראלי. את האירוע פתח מנכ"ל בנק הפועלים דב קוטלר.

"אדוני שר האוצר, יושבים כאן איתנו נציגות ונציגים של העולם העסקי, ראשי וראשות ארגונים חברתיים ובכירים במגזר הציבורי. מדובר על אנשים שמאוד אוהבים את מדינת ישראל, ורוצים מאוד בהצלחתה", אמר קוטלר בראשית דבריו. "אני לא אחדש לכם אם אומר שהכלכלה העולמית נמצאת בתפנית שלילית מאז תחילת המלחמה באוקראינה. אני גם לא אחדש אם אטען שישאל נמצאת בנקודת פתיחה טובה יחסית למדינות אחרות: צמיחה גבוהה, תעסוקה מלאה, עודף בתקציב וירידה חדה בחוב הציבורי. יחד עם זאת במבט קדימה, הולכים ומתרבים סימני השאלה וסימני הדאגה".

קוטלר הוסיף כי "בניגוד למשבר הפיננסי הגדול ב-2008, הבנקים לא עומדים במוקד המשבר, והם ממשיכים לספק אשראי. אגב, זו גם הייתה הסיבה שישאל לא חוותה מיתון ב-2008. מערכת בנקאית חזקה ומפוקחת היא נכס שאנו לא מעריכים מספיק בזמנים טובים".

בשלב זה, הזכיר קוטלר את תקופת משבר הקורונה. "נחזור לחודשים מרץ אפריל 2020, שיא הקורונה, השווקים הפיננסיים בנפילות, מרווחי האשראי בשוקי האג"ח מזנקים. השוק החוץ בנקאי קפא - ברגע שהוא לא היה סיכוי שלקוח עסקי היה מצליח למחזר אשראי מחוץ למערכת הבנקאית. ברבעון הראשון, בשיא המשבר, האשראי החוץ בנקאי בישראל התכווץ - מוסדיים צמצמו אשראי ב-4 מיליארד שקל, בנקים מחו"ל צמצמו ב-7 מיליארד. הבנקים הישראליים נכנסו מתחת לאלונקה והגדילו את האשראי בכ-19 מיליארד שקל. מבחינת המשק, המערכת הבנקאית המקומית הייתה עוגן.

"במידה וההאטה, או חמור מכך, תגיע לישראל, ברור לכולנו שהפרשות להפסדי אשראי יגדלו בצורה משמעותית לעומת המצב היום ועסקים רבים ייקלעו לקשיים. שיעורי המינוף הנמוכים לעומת העבר, והרווחים של הבנקים בשנתיים האחרונות שהיו כמעט ללא הפרשות, יתמכו בהתמודדות ונעמוד בכך".

"תהליך כואב בטווח הקצר"

מנכ"ל הבנק הוסיף כי "חרף היותנו אי של יציבות, תהליך ההתאמה של מחירי הנכסים לריביות העולות בעולם אינו פוסח על ישראל. תהליך ההתאמה הזה הוא כואב בטווח

הקצר, אבל כנראה מחויב המציאות. אחרת נמצא עצמנו עם אינפלציה כרונית, ואנו לא רוצים להיות שם".

לאחר מכן התייחס קוטלר להשפעות העלאות הריבית של בנק ישראל על משקי הבית. "העלאות הריבית גורמות לקושי רב לעסקים ומשקי בית. אנו בבנק השקנו יוזמה ייחודית בארץ ובעולם במסגרתה ספגנו את עליית הריבית האחרונה של בנק ישראל לבעלי משכנתאות צעירים עם דירות לא יוקרתיות, שאנו סבורים שעליית הנטל עבורם היא משמעותית. כמו כן אפשרנו לכל הלקוחות להאריך את תקופת ההחזר של מסלולי הפריים ללא שינוי הריבית המקורית והיום השקנו קרן אשראי לעסקים קטנים בריבית נמוכה. זה חלק מהמאמץ שלנו להקל על הקושי הכלכלי לאוכלוסיות ספציפיות ואני מקווה שגופים נוספים במשק יצטרפו לזה", אמר.

בנוגע למדיניות שתנקוט הממשלה החדשה, אמר קוטלר כי "יש לנו ממשלה חדשה, עם מחויבויות קואליציוניות רבות, וזאת בשנה שההכנסות ממסים כנראה לא יוסיפו לעלות. לטעמי, האוצר הוא ה-gate keeper שאחראי שהפער הזה לא יביא לגירעון גדול מדי, כי בסוף זה היה היתרון היחסי של ישראל בשנים האחרונות. שמירה על משמעת תקציבית, תוך כדי גרעון מצומצם וסביר, היא תנאי הכרחי לשמירה על היציבות הכלכלית והפיננסית.

"על אף האילוצים הפיסקליים, כולנו במגזר העסקי מייחלים שיהיו מספיק סעיפים 'תומכי צמיחה בתקציב הממשלה הבא, אשר יאפשרו צמצום הפער הדרמטי בתשתיות בין ישראל לעולם. בנקודת הזמן הנוכחית, כל דחייה בפרויקטים של תשתיות, דוגמת המטרו, תעכב את צמיחת המשק בשנים הבאות. לא ניתן יהיה להגדיל לאורך זמן את היקפי הבנייה ללא מערכות להסעת המונים. לאורך שנים סייענו במימוש ומימון מיזמי תשתיות מורכבים בתחומי התחבורה, מים, אנרגיה וכיוצא בזה. הבנקאות שם ותמיד תהיה שם. אנחנו שותפים".

אתגר מרכזי נוסף של הממשלה החדשה שציין קוטלר הוא הטיפול במחירי הדיור. "להערכתי, הממשלה צפויה לקבל רוח גבית חזקה מצד הריבית שגורמת כבר עתה לעצירה בעליית המחירים. אבל עדיין צריך להמשיך לקדם פתרונות ארוכי טווח ולעבור על כל אחד מהחסמים ולשחרר אותו - המקום היחיד שאני אגב לא מזהה חסם זה במימון. צריך להגדיר מערכת תמריצים שתעודד את ראשי הרשויות המקומיות לאשר ולפתח מהר יותר תשתיות לתושבים נוספים".

לסיכום, אמר קוטלר, כי "בעולם של תחרות גלובלית, תנאי הפתיחה הטובים של המשק הישראלי נותנים לך, שר האוצר, ולממשלה החדשה, חלון הזדמנות לבסס את היתרון התחרותי שצברנו ממשבר הקורונה ועד היום. עלינו לפשט רגולציה, לקצר תהליכים ולחתוך את הבירוקרטיה עבור בעלי העסקים הקטנים. כנציג המגזר העסקי, וכאזרח המדינה, אני בטוח שאם נמשיך לשלב כוחות, לשים את טובת המשק לנגד עינינו, ישראל תוכל להיות בין המובילות והצומחות בעולם ולנצל אפילו יותר את הפוטנציאל הטמון בחברה הישראלית, על כל גווניה וצדדיה. הצלחתך והצלחת הממשלה הינה גם הצלחתנו".